

nl

Europese Unie
Regionaal beleid

inforegio

| Nr. 17 | September 2005 | **panorama**

**Samenwerking:
de kern van cohesie**

Interreg in actie

Inhoud

Samenwerking: *de kern van cohesie*

De uitdagingen van samenwerking en de lessen van Interreg, voor de nieuwe lidstaten, maar ook voor de andere

Midden- en Oost-Europa is een gebied waar vanaf 2007 nog intensiever zal worden samengewerkt. Alle regio's in de Unie kunnen profiteren van de gezamenlijke ervaringen en de oplossingen van deze gebieden. Hier vinden momenteel ingrijpende veranderingen plaats.

Tussentijdse evaluatie van Interreg III

Het secretariaat van het Interact-programma heeft voor zijn beheersautoriteit, de Bondskanselier van Oostenrijk, onderzoek gedaan naar de tussentijdse evaluaties van het communautair initiatief Interreg.

Interreg in actie: Italië/Zwitserland, de Pamina-regio, Oostenrijk/Tsjechische Republiek, Ierland/Wales

Uit de praktijk: Finland/Rusland

Reportage: Interreg IIIA Frankrijk/Spanje — Geen berg die ons scheidt

Door de combinatie van convergerende economieën en samenwerkingsprogramma's zijn de grensoverschrijdende contacten tussen Frankrijk en Spanje aanzienlijk uitgebreid. Een trend die door Interreg wordt geformaliseerd en gestimuleerd.

Interreg IIIB in actie: Alpegebied, Noordelijke Rand, Cadix-regio, Noordwest Europa

Uit de praktijk: Conferentie van perifere maritieme regio's

Uit de praktijk: Italië

Interreg IIIC in actie: Noord-, Zuid- en Westzone, Interact

3

8

10

11

12

17

18

19

21

Fotos: Czech Tourist Authority (1), Europese Commissie (4, 5, 6, 7), ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej (3), Provincia Autonoma di Bolzano (10), Interreg IIIA Pamina (10), Nationalpark Thayatal GmbH (10), Pacts (10), Euregio Karelia (11), Institut Cartogràfic de Catalunya (12), F. Márquez (13), AEIDL (14), Ballet Biarritz-Donostia (15), PortilHon (15), ITEBE (17), Deserve (17), Bezirksamt Marzahn-Hellersdorf von Berlin (17), Foundation for Applied Water Research (17), Institut de la Méditerranée (18), Regione Emilia-Romagna (19), Västerbottens län (21), Senatsverwaltung für Wirtschaft, Arbeit und Frauen Berlin (21), Vintur (21), IQ-Train Secretariat (21).

Omslag: Paragliden in de Tsjechische Republiek

Aan dit nummer werkten verder mee: Aiga Berke, Inge De Prins, Pierre Ergo, Véronique Faure, Jean-Luc Janot.

Eindredactie: Thierry Daman, EC, DG Regionaal beleid

Dit magazine is in het Engels en het Frans gedrukt op kringlooppapier.

Het thematisch dossier is in 19 talen van de Europese Unie beschikbaar op de website http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm.

Aan de inhoud van deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

De uitdagingen van samenwerking en de lessen van Interreg, voor de nieuwe lidstaten, maar ook voor de andere

Door Imre János Csalagovits ⁽¹⁾

Midden- en Oost-Europa is een gebied waar vanaf 2007 nog intensiever zal worden samengewerkt. Niet alleen de nieuwe lidstaten en andere betrokken landen, maar ook alle andere regio's in de Unie kunnen profiteren van de gezamenlijke ervaringen en de oplossingen van deze gebieden. Hier vinden momenteel ingrijpende veranderingen plaats.

De doelstellingen van de territoriale samenwerking in Europa en van de huidige Interreg-programma's in het bijzonder zijn veel meer dan een optelsom van de afzonderlijke strategische keuzes van regio's en lidstaten. Zij komen voort uit een ontwikkelingsconcept dat veel verder gaat dan de klassieke strategieën voor regionale ontwikkeling. Territoriale samenwerking is in zijn soort een unieke dimensie van het regionaal beleid. Voor een aantal regio's in Europa vormt zij een politieke en economische uitdaging die veel belangrijker is dan zou kunnen worden afgeleid uit de hoogte van de bedragen die voor samenwerking worden uitgegeven.

Territoriale samenwerking: een kans

Een groot deel van Midden- en Oost-Europa trad toe tot de Unie na vijftien jaar van politieke en economische veranderingen. Deze waren een gevolg van herstructureringen en de toegang

tot de markteconomie. Meer in het algemeen hebben de nieuwe lidstaten in Midden- en Oost-Europa (de Baltische staten, de landen van de Visegrad-groep ⁽²⁾ en Slovenië), maar ook de toekomstige nieuwe lidstaten en de buurlanden van de Unie in dit gebied een aantal eeuwen van oorlogen en terugkerende politieke omwentelingen overleefd. Zij werden onafgebroken heen en weer geslingerd tussen integratie en uiteenvallen, en verkeerden lange tijd in een gedwongen isolement. Omdat in de landen en regio's van dit deel van Europa het herstel nog maar kort geleden is ingetreden, weten zij bijzonder goed wat nationale en regionale identiteit inhoudt. Ook zien ze alle voordelen die samenwerking voor hen met zich mee kan brengen. Steeds meer blijkt dat de volkeren in deze regio door hun pijnlijke geschiedenis onderling verbonden zijn. Hierdoor hebben zij iets van een gemeenschappelijke toekomst. Voor de nieuwe lidstaten is het „nieuwe nabuurschap” zoals dat wordt voorgesteld in het kader van de Europese Unie dus een bijzonder instrument voor samenwerking en ontwikkeling.

⁽¹⁾ Directeur van de Interreg-eenheid van het Hongaars nationaal bureau voor regionale ontwikkeling (VÁTI Kht). VÁTI Kht, H-1016 Budapest, Gellérthegy utca 30/32. E-mail: csalagovits@pharereg.hu.

⁽²⁾ de Tsjechische Republiek, Hongarije, Polen, Slowakije.

Samenwerking met Letland op het gebied van veiligheid op zee

Hoewel de verschillende bevolkingsgroepen hun eigen identiteit hebben weten te behouden, heeft het oostelijk deel van Midden-Europa zich in politiek, economisch en cultureel opzicht ontwikkeld tot een relatief homogeen gebied. Het bestaat in geografische zin uit de vier landen van de Visegrad-groep en Slovenië. Het gebied is van bijzonder belang, omdat het het „Oosten” van de Unie vormt. En in dit deel van Europa wordt op lokaal, regionaal of landelijk niveau veel aandacht geschonken aan samenwerking.

De „populariteit” van territoriale samenwerking is in Midden- en Oost-Europa voor een deel te danken aan het feit dat de doelstellingen die voor programma's worden geformuleerd bijzonder goed zijn toegesneden op de huidige sociaal-economische behoeften van deze landen. In het „Oosten” van de Unie wordt territoriale ontwikkeling langzamerhand een van de belangrijkste ontwikkelingscriteria voor landen waarin de politieke en economische omstandigheden ingrijpend zijn veranderd.

Volgens een aantal kritische evaluaties zijn de ervaringen op het gebied van de samenwerking tot op heden bijzonder positief. Dit is gunstig voor de planning en uitvoering van toekomstige Europese programma's. Dit geldt vooral wanneer deze programma's zich richten op werkelijk gezamenlijke en geïntegreerde projecten.

Het is duidelijk, dat de vormen en effecten van de territoriale ontwikkelingsaanpak per regio kunnen verschillen. Zij zijn bovendien afhankelijk van de grootte en het politiek-institutionele stelsel van een land. Ondanks deze verscheidenheid zijn er, vanwege de gemeenschappelijke eigenschappen van de programma's, geen significante verschillen in ervaringen tussen samenwerkingsprogramma's.

Ervaring en goede praktijkvoorbeelden

De nieuwe lidstaten hebben nu ruim tien jaar ervaring met Interreg-programma's en hebben er de voordelen van geplukt. Dit is een uitstekend uitgangspunt voor de voortzetting van samenwerkingsverbanden in het kader van de toekomstige territoriale samenwerking.

Een groot deel van deze ervaring werd opgedaan in grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma's en -projecten in het kader van Phare-CBC. In alle nieuwe lidstaten in Midden- en Oost-Europa is verhoudingsgewijs veel geld besteed aan grensoverschrijdende programma's. Bovendien is er een specifieke beheersstructuur opgezet. In de periode 2000-2003 is ongeveer 10 % van het jaarbudget van Phare uitgetrokken voor Phare-CBC. Hoewel er vanwege verschillen in financiële procedures tussen Interreg en Phare-CBC een aantal hindernissen moest worden genomen, kon van start worden gegaan met een groot aantal geïntegreerde grensoverschrijdende projecten.

De nieuwe lidstaten konden in de periode voorafgaand aan hun toetreding op twee manieren vertrouwd raken met het beheer van Interreg-programma's. Ten eerste door hun deelname aan grensoverschrijdende Interreg IIA- en IIIA-programma's in de grensgebieden van het Europa van de vijftien lidstaten. Daarnaast door het participeren in de transnationale Interreg IIC- en IIIB-programma's.

De meeste ervaring werd ontegenzeggelijk opgedaan met programma's voor **grensoverschrijdende samenwerking**, hoofdzakelijk vanwege de in ruime mate toegekende financiële middelen. Deze vorm van samenwerking wordt veruit het hoogst gewaardeerd door lokale en regionale betrokkenen. Dit met name omdat grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden concreter zijn en uitgaan van een ongecompliceerdere en directere relatie. De resultaten van deze programma's zijn ook beter zichtbaar.

Aangezien de nieuwe lidstaten, met uitzondering van Polen, verhoudingsgewijs klein zijn, liggen veel regio's in Midden- en Oost-Europa aan binnen- of buitengrenzen van de Unie. Hierdoor heeft hun ontwikkeling altijd een „internationale” dimensie. De geestdrift waarmee de kleine landen zich ontwikkelen en het feit dat in veruit de meeste strategieën voor lokale en regionale ontwikkeling rekening wordt gehouden met deze grensoverschrijdende realiteit, dragen sterk bij aan de populariteit van grensoverschrijdende samenwerking in dit deel van Europa.

Poolse student aan de Europese universiteit Viadrina in Frankfurt aan de Oder (Duitsland)

De programma's voor **transnationale samenwerking** zullen bij lokale en regionale betrokkenen nooit zo populair worden als grensoverschrijdende programma's. Toch blijkt uit de deelname tot dusverre dat de nieuwe lidstaten goed begrijpen welke nog grotendeels open strategische kansen in deze transnationale programma's besloten liggen. Midden-Europa en de Baltische staten behoren tot de grote groepen regio's in de Europese Unie die zich het snelst ontwikkelen. Deze dynamische gebieden zouden op de relevante terreinen slagvaardig transnationale samenwerkingsverbanden moeten opzetten. Eenzelfde behoefte aan dit type samenwerking, maar dan op andere gebieden, is met name in het oosten en op de Balkan reeds lang merkbaar aan de buitengrenzen van de Unie.

Door hun deelname aan projecten voor **interregionale samenwerking** werd een aantal regio's in Midden- en Oost-Europa rechtstreeks betrokken bij de uitwisseling van ervaringen op Europees niveau. En dat draagt op zichzelf al bij aan een goed verloop van de programma's van doelstelling 1, die momenteel in de nieuwe lidstaten worden uitgevoerd. De uitbreiding en de thematische concentratie van de interregionale samenwerking op Europees niveau betekenen ook extra vooruitgang voor de territoriale samenwerking.

Daarnaast voeren de nieuwe lidstaten een aantal nieuwe **nabuschapsprogramma's** uit. Deze zijn door de Europese Commissie gestart aan de buitengrenzen van de Unie. Een aantal hiervan wordt momenteel reeds uitgevoerd ⁽³⁾. Zij ondersteunen de ontwikkeling van gezamenlijke projecten. Tevens bundelen zij in een gemeenschappelijke organisatie de interne

(Interreg) en externe (nabuschapsprojecten van Tacis en Caridis) communautaire instrumenten voor grensoverschrijdende ontwikkeling. Hoewel deze programma's vanwege verschillen in wetgeving en financieringsvormen toch wat gecompliceerder zijn, kunnen zij zich tot op heden toch verheugen in een tamelijk goede belangstelling. In het kader van reeds goedgekeurde programma's zijn al ettelijke honderden projectvoorstellen binnengekomen, vaak voor gezamenlijke projecten. Door hun complexe aard stellen nabuschapsprogramma's hoge eisen aan de flexibiliteit van de betrokkenen, maar na een eerste inventarisatie van de opgedane ervaringen en gesteund door de noodzakelijke extra middelen, kunnen zij in de komende programmeringsperiode een degelijke basis vormen voor de geïntegreerde programma's.

Territoriale samenwerking komt pas echt tot zijn recht bij het ontwikkelen en uitvoeren van gezamenlijke projecten. Tot dusverre vormden voor sommige regio's de verschillen in nationale bestuursrechtelijke en financiële voorschriften vaak een belemmering voor de mogelijkheden om dit type projecten te ontwikkelen en uit te voeren. Toch kon in verschillende programma's een aantal belangrijke projecten worden ontwikkeld en uitgevoerd. Zij kunnen dienen als „goede praktijkvoorbeelden” voor territoriale ontwikkeling. Bij de Interreg-activiteiten worden deze goede praktijkvoorbeelden gevormd door de ontwikkeling van gezamenlijke infrastructuur (wegen, rioleringen, medische centra, grensoverschrijdende arbeidsbureaus, enz.). Ze zijn echter ook te vinden in lokale en meer individueel gerichte acties die streven naar een verbetering van interregionale, interculturele en interetnische relaties.

Aanleg van een grensoverschrijdende weg tussen Griekenland en Bulgarije met medefinanciering van Interreg

⁽³⁾ Litouwen/Polen/Kaliningrad, Letland/Litouwen/Wit-Rusland, Estland/Letland/Rusland, Polen/Wit-Rusland/Oekraïne, Hongarije/Slowakije/Oekraïne, Hongarije/Roemenië en Hongarije/Servië en Montenegro, Slovenië/Hongarije/Kroatië.

Toenadering tussen Europese regio's: communautaire instrumenten voor samenwerking

Samenwerking tussen regio's is een wezenlijk aspect van de „toegevoegde waarde van de Gemeenschap”. De Europese Unie zet hiervoor ruime middelen in, en stelt aan regionale betrokkenen een reeks instrumenten ter beschikking voor financiering en voor uitwisseling van deskundigheid.

Het communautair initiatief voor samenwerking **Interreg** ging in 1990 met steun van het EFRO van start en is het belangrijkste van deze instrumenten. De doelstelling van Interreg III (2000-2006) is het versterken van de economische en sociale cohesie in de Europese Unie. Dit gebeurt door middel van stimulering van grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking en door evenwichtige ontwikkeling van het grondgebied. Bijzondere aandacht wordt geschonken aan het betrekken van zeer afgelegen regio's en van regio's aan de buitengrenzen van de Unie met kandidaat-lidstaten. Interreg III beschikt over een totaalbudget van 5,180 miljard euro (prijspeil 2002) en bestaat uit drie onderdelen.

- **Deel A (grensoverschrijdende samenwerking).** Met grensoverschrijdende samenwerking tussen aan elkaar grenzende gebieden wordt bij de uitvoering van gemeenschappelijke ontwikkelingsstrategieën gestreefd naar de ontwikkeling van grensoverschrijdende economische en sociale centra.
- **Deel B (transnationale samenwerking).** Met transnationale samenwerking tussen nationale, regionale en lokale overheden wordt gestreefd naar verbetering van de territoriale integratie in de Unie door de vorming van grote groepen Europese regio's.
- **Deel C (interregionale samenwerking).** Met interregionale samenwerking wordt gestreefd naar vergroting van de doelmatigheid van het beleid en van de instrumenten voor regionale ontwikkeling door middel van een brede uitwisseling van informatie en de vorming van netwerken.

Deze drie delen worden aangevuld met twee programma's: **ESPN** (Waarnemingspost voor de ruimtelijke ordening van het Europees grondgebied) en **Interact** (netwerk voor stimulering en overdracht van goede praktijkvoorbeelden van Interreg).

Tot hun toetreding in 2004 hebben de nieuwe lidstaten in Midden- en Oost-Europa gebruik gemaakt van het **Phare-CBC**-programma voor grensoverschrijdende samenwerking. Dit was de financiële tegenhanger van Interreg voor het deel van de projecten voor grensoverschrijdende samenwerking in de kandidaat-lidstaten.

Voor de regio's van de Unie die aan de buitengrenzen van de EU liggen, bestaan er hoofdzakelijk drie financieringsinstrumenten voor grensoverschrijdende samenwerking. Het eerste betreft het programma voor technische bijstand voor het Gemeenebest van Onafhankelijke Staten (**Tacis**). Daarnaast is er het Europees-mediterrane partnerschap (**Meda**) ter ondersteuning van de economische en sociale hervormingen in derde landen in het Middellandse Zeegebied. Ten slotte is er de communautaire bijstand voor wederopbouw, ontwikkeling en stabilisatie (**CARDS**) voor de landen van voormalig Joegoslavië.

De Europese Commissie is van plan om vanaf 2007 een nieuw „**Europees instrument voor nabuurschap en partnerschap (IEVP)**” in het leven te roepen om de grensoverschrijdende samenwerking te ondersteunen. De ontwikkeling van dit instrument begon met de invoering in de periode 2004-2006 van „**nabuurschapsprogramma's**” aan de nieuwe buitengrenzen van de Unie. Deze programma's maken gebruik van de bestaande instrumenten voor grensoverschrijdende samenwerking (Interreg, Phare-CBC, Tacis-CBC, Meda en CARDS) en vormen er een aanvulling op.

Samenwerking in het kader van Interreg tussen Zweden en Denemarken op het gebied van organoanatomie

Prioriteiten

De ervaring heeft geleerd dat de succesvolste Interreg-programma's op lokaal of regionaal niveau zijn ontwikkeld. Zij richten zich op een gemeenschappelijk „transregionaal” doel en worden uitgevoerd in een zo eenvoudig mogelijk bestuurlijk kader.

Programma's moeten altijd efficiënt en doelmatig zijn en voldoen aan de voorschriften. Daarnaast zijn echter twee ontwikkelingsdoelstellingen en -gebieden van bijzonder groot belang voor een goede voorbereiding van territoriale samenwerking.

Verbeteren van effecten en doelmatigheid van programma's

De overdraagbaarheid van ervaring die wordt opgedaan met de innovatiefste en succesvolste programma's is van wezenlijk belang voor verbetering van de gunstige effecten van grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking.

Ondanks de inspanningen in de huidige programmeringsperiode is niet altijd duidelijk wat het verschil is tussen de verschillende programma's. Het betreft hier vooral de programma's voor regionale ontwikkeling (bijvoorbeeld van doelstelling 1) en grensoverschrijdende programma's. In een aantal gevallen bestaat er zelfs onduidelijkheid tussen de verschillende Interreg-programma's.

De contouren van bepaalde ontwikkelingsprojecten zijn niet duidelijk en vaak moeten hun doelstellingen worden aangepast aan de programma's waaruit deze projecten voortvloeien.

Er zou ook een beter onderscheid moeten worden gemaakt tussen de verschillende typen programma's (met name grensoverschrijdende en regionale programma's). Hiervoor zou men bij grensoverschrijdende programma's met name de nadruk moeten leggen op de complementariteit, de synergieën en de gemeenschappelijke grondslagen voor de samenwerking. Deze aspecten moeten gedurende het programmeringsproces stelsmatig worden gecontroleerd en bevestigd. Dit zou moeten gebeuren door het aanbrengen van een hiërarchie in doelstellingen, ondersteunende activiteiten en selectiecriteria.

Bij grensoverschrijdende samenwerking is verbetering van de mogelijkheden voor strategische planning zowel op lokaal als op regionaal niveau een kernpunt. Elke stap van de programmering moet namelijk gezamenlijk door de partners worden geëvalueerd. Dit gebeurt in het licht van een soort „gemeenschappelijk regionaal bewustzijn”. Op deze manier kan in kaart worden gebracht welke activiteiten daadwerkelijk gedeeld zijn, welke projecten ondersteuning behoeven en welke een aanvulling op andere programma's vormen.

Ook moet de samenwerking vooral gericht zijn op gebieden die voor elk van de partijen van primair belang zijn. Hiermee moet rekening worden gehouden bij de keuze van gebieden waarop samengewerkt gaat worden. Dit geldt met name voor de toekomstige transnationale programma's.

In Vorarlberg (Oostenrijk) ontvangen docenten vreemdetalenleerhulpmiddelen via het Interreg-project „SPEAK”

Eenvoudiger programmabeheer

Voor Interreg-programma's en nabuurschapsprogramma's moet aan vele criteria worden voldaan. Daarnaast bestaan er ook nog eens verschillen tussen de voorschriften van landen of regio's. Bovendien moet er worden voldaan aan eisen voor het beheer van fondsen, die bij activiteiten binnen of buiten de Unie wezenlijk kunnen verschillen. Al deze criteria bemoeilijken daardoor de afhandeling van projectvoorstellen en de selectie en uitvoering van projecten. Daarnaast worden de zaken nog verder bemoeilijkt door de compromissen die in planningsprocessen onvermijdelijk moeten worden gesloten. Deze maken het voor gegadigden voor een project namelijk moeilijk aan alle voorwaarden te voldoen.

Om bij programma's zo veel mogelijk partners te betrekken en een relevante selectie uit de projectvoorstellen te kunnen

Ylamylly (Finland): een kleuterschool heeft onderdak gevonden in een omgebouwde voormalige militaire basis

maken, moeten de criteria voor het indienen van voorstellen absoluut worden vereenvoudigd. Daarvoor moeten in de Europese en nationale regelgeving de specifieke eigenschappen van gezamenlijke samenwerkingsprojecten in aanmerking worden genomen. Ten slotte moeten de Europese Commissie, de beheersautoriteiten en de technische secretariaten van elk programma overleg voeren over een flinke vereenvoudiging van programma's en projecten in de praktijk.

Conclusies

Het welslagen van de intensieve territoriale samenwerking, die momenteel plaatsvindt in het uiterste oosten van de Unie, is van groot belang voor heel Europa. Deze samenwerking levert bijzondere informatie en kansen op. Dit geldt niet alleen voor de betrokken landen, maar voor de ontwikkeling en veiligheid van de hele Unie. Daarom moeten alle lidstaten meedoen aan het verbeteren van de doelmatigheid van de werkwijze.

Zoals eerder gezegd gaat het om twee belangrijke uitdagingen: enerzijds een flinke verbetering van de mate van gerichtheid van programma's en anderzijds de vereenvoudiging van het beheers- en uitvoeringssysteem, de verbetering van de doelmatigheid daarvan en de herziening van de gemeenschappelijke beheersregels.

In het oosten van Europa maakt het gecompliceerde karakter van samenwerkingsverbanden het onmogelijk om kunstmatige of informele structuren op te zetten. Dit komt, doordat daartegen altijd verzet kan rijzen vanuit politieke of institutionele hoek. Hierdoor kan de verwezenlijking van zelfs de meest realistische doelstellingen worden belemmerd. In dit verband moeten alle belangrijke betrokkenen van binnen en buiten de EU de mogelijkheid hebben om hun keuzes in elke fase van de samenwerking te bevestigen. De grensoverschrijdende Europese regio's en de transnationale macroregio's moeten zo oplossingen vinden die het best bij hun situatie passen. Hierdoor kan de meest doelmatige manier van samenwerken gestalte krijgen.

De binnen- en buitengrenzen van de Unie vormen in zekere zin een ideaal terrein om te experimenteren met het beheer van veranderingen. Bovendien is gebleken, dat via onderhandelingen gemeenschappelijke oplossingen kunnen worden gevonden in vaak zeer uiteenlopende en gecompliceerde situaties. Deze ervaringen moeten niet alleen internationaal maar ook nationaal worden benut. Daarbij moeten lessen worden getrokken uit specifieke „transregionale” beheersinstrumenten, die met het oog op de samenwerking zijn ontwikkeld.

Tussentijdse evaluatie van Interreg III

Het secretariaat van het Interact-programma heeft voor zijn beheersautoriteit, de Bondskanselarij van Oostenrijk, onderzoek gedaan naar de tussentijdse evaluaties van het communautair initiatief Interreg⁽¹⁾.

Het Centrum voor onderzoek naar Europees beleid (European Policies Research Centre/EPRC) van de Strathclyde-universiteit in Glasgow kreeg opdracht om een „meta-evaluatie” te maken met een overzicht van de resultaten van in 2003 gemaakte tussentijdse evaluaties van Interreg. Doel was om aan de bij Interact betrokken partijen aanbevelingen te doen over de ontwikkeling van Interreg. Ook wilde men relevante diensten aanbieden aan deelnemers van dit samenwerkingsinitiatief.

Meer in het bijzonder waren er drie specifieke doelstellingen. Ten eerste wilde men de tot op heden geboekte vooruitgang in kaart brengen. Dit door middel van een inventarisatie van de strategische, structurele en operationele sterke en zwakke punten van Interreg III. Daarnaast wilde men een bijdrage leveren aan de vaststelling van de prioriteiten van het Interact-programma. Ten slotte was het van belang lering te trekken uit de territoriale samenwerking met het oog op de programmering van de structuurfondsen voor de periode na 2006.

Het onderzoek werd begin 2005 gepubliceerd en beschreef drie prioritaire werkgebieden: ondersteunen van Interreg-programma's bij het trekken van lessen uit de evaluaties van 2003; informeren over de evaluatiepraktijken van Interreg; aanbieden aan Interreg-programma's van een ondersteuningscentrum en gemeenschappelijke diensten.

Deze drie sporen vloeien grotendeels voort uit de volgende constatering.

- Op het moment waarop het onderzoek in 2003 werd uitgevoerd hadden veel programma's op financieel vlak nog weinig vooruitgang geboekt. Bij slechts 10% van de programma's was goede vooruitgang geboekt op het gebied van betalingsverplichtingen en betalingen. Bij andere programma's waren wel veel verplichtingen aangegaan, maar was nog maar weinig geld daadwerkelijk uitbetaald. Sommige programma's waren nog maar nauwelijks van start gegaan. Zodoende bestond er een reële kans dat middelen zouden worden ingetrokken op grond van de „n+2”-regel⁽²⁾.

- Hoewel sprake is van aanzienlijke verbeteringen op het gebied van monitoringindicatoren en het verzamelen van gegevens, leveren veel monitoringsystemen onvoldoende relevante beheersinformatie. Daarbij is het moeilijk om voor heel Europa een totaaloverzicht te krijgen van de successen van Interreg. Dit is nu juist van zo veel belang voor de discussie over de hervorming van na 2006.
- Ondanks de vele moeilijkheden die moesten worden overwonnen lijken de beheersstructuren van de programma's deugdelijk genoeg. In het kader van Interreg IIIA, IIIB en IIIC zijn vele goede praktijkvoorbeelden te vinden. Daarbij is evenwel duidelijk dat veel beheerders overbelast zijn en weinig tijd hebben voor strategische planning.
- De communicatie van veel Interreg-programma's is goed; zij trekken veel projecten aan die op een goede manier worden geselecteerd. Wel moet aandacht worden geschonken aan toekomstige strategische uitdagingen. Veel programma's staan voor een dringende vraag: hoe kan het aantal aanvragen uit bepaalde gebieden, sectoren of soorten organisaties worden vergroot? Innovatieve methoden zouden op grotere schaal moeten worden gebruikt.
- Uit een enquête onder projectorganisatoren blijkt dat er meer behoefte is aan het uitwisselen van ervaringen inzake de praktische aspecten van het opzetten en beheren van Interreg-projecten.

Op zeer korte termijn moeten met name programma's in de nieuwe lidstaten worden begeleid. Ook moet worden voorkomen dat middelen automatisch worden ingetrokken. Op middellange termijn moet deskundigheidsbevordering worden gestimuleerd en moet lering worden getrokken uit de huidige periode. Dit met name met het oog op de nieuwe communautaire doelstelling voor territoriale samenwerking en de nieuwe generatie programma's. Ten slotte moet meer rekening worden gehouden met veranderingen in de sociaal-economische, geopolitieke, strategische en/of institutionele situatie.

Contactadres: Inge De Prins, Interact@Interact-eu.net.

Interact: stimuleren en benutten van samenwerking

Het Interact-programma (Interreg Animation, Cooperation and Transfer) bundelt de inhoud van de activiteiten van het communautair initiatief Interreg, waarvan het deel uitmaakt.

De ervaringen en lessen van Interreg I (1990-1994) en II (1994-1999) moeten worden benut om Interreg III (2000-2006) in de lidstaten en de buurlanden van de Unie zo efficiënt mogelijk te maken. Interact zet communicatienetwerken op, verspreidt informatie en stimuleert de uitwisseling van ervaringen, met name door middel van trainingen.

Interact heeft een secretariaat dat is gevestigd in Wenen (Oostenrijk) en beschikt over een netwerk van vijf „Interact-punten” die gezamenlijk de volgende diensten aanbieden.

- **Informatie en activiteiten** (informatie over, en ervaringen met Interreg zichtbaar en toegankelijk maken).
- **Kwalificatie en overdracht** (training, netwerkactiviteiten en nieuwe ideeën voor Interreg-partners).
- **Coördinatie IIIC** (ondersteuning van de samenwerking tussen de vier zones van het Interreg III-programma en uitwisseling van ervaringen met degenen die betrokken zijn bij Interact).
- **Beheer van de overgang en externe samenwerking** (stimuleren van de overdracht van Interreg-knowhow in de gebieden die betrokken zijn bij de uitbreiding van de EU).
- **Toolbox** (opsporen van goede praktijkvoorbeelden en ontwikkelen van concrete tools voor het beheer van Interreg-programma's).

De uitvoering van 22 specifieke projecten completeert het takenpakket van het secretariaat en de Interact-punten.

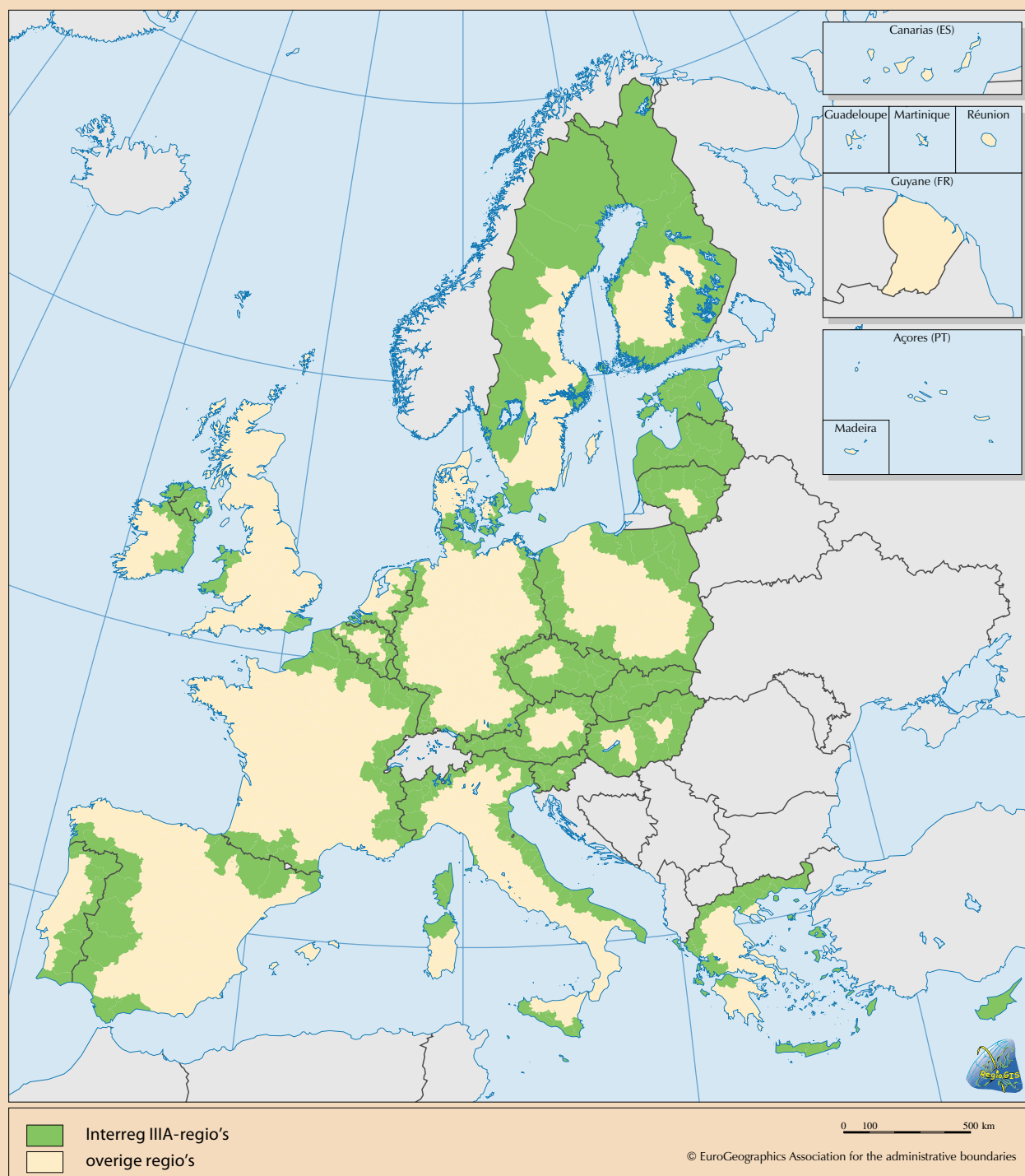
Voor meer informatie kunt u kijken op: www.interact-eu.net.

⁽¹⁾ „A Study of the Mid Term Evaluations of Interreg Programmes for the Programming Period 2000-2006”. Een elektronische versie en een bestelformulier voor de gedrukte versie zijn beschikbaar op de website van Interact: www.interact-eu.net.

⁽²⁾ Volgens deze regel moet het jaarlijkse financiële deel van een mede door de fondsen gefinancierd programma zijn besteed vóór het einde van het tweede jaar volgend op het jaar waarin de betalingsverplichting werd aangegaan („n” is het jaar van de betalingsverplichting). Behalve in uitzonderlijke gevallen worden ongebruikte kredieten automatisch ingetrokken.

Interreg IIIA: grensoverschrijdende samenwerking

ITALIË/ZWITSERLAND

Stimuleren van de graanteelt in de Alpen

Totale kosten: 422 933 EUR
EU-bijdrage: 93 745 EUR

„Het doel van deze samenwerking tussen de autonome provincie Bolzano en het kanton Graubünden is het inventariseren van de bestaande kennis en knowhow van gebieden waar lokale graanvariëteiten worden geteeld. Daarnaast vergelijkt het project de graanteelt in beide regio's en worden kwalitatieve analyses gemaakt. Ook worden vanuit landbouwkundig oogpunt interessante endogene variëteiten geproduceerd om deze opnieuw te introduceren in de lokale landbouw. Zo wordt het biologisch erfgoed van beide streken behouden. De bevolking wordt door middel van voorlichtingscampagnes, conferenties en een reizende tentoonstelling bewust gemaakt van het belang van deze lokale variëteiten.”

Josef Dalla Via, directeur van het centrum voor land- en bosbouwonderzoek van de autonome provincie Bolzano.
josef.dallavia@provinz.bz.it

PAMINA

Pamina-jongerenennetwerk

Totale kosten: 240 000 EUR
EU-bijdrage: 120 000 EUR

„Er is een netwerk opgericht voor het intensiveren van grensoverschrijdende contacten en samenwerkingsverbanden tussen jongeren en jongerenorganisaties in het gebied van de Frans-Duitse samenwerking, „Pamina” genaamd (zuidelijke Palts, Mittler Oberrhein en noordelijke Elzas). Het „Pamina”-jongerenennetwerk is opgebouwd rondom een centrale ontmoetingsplaats en drie lokale centra die concrete samenwerkingsprojecten tussen jongeren uitvoeren. Voorbeelden zijn het organiseren van gezamenlijke activiteiten, het stimuleren van uitwisselingen en het bevorderen van de toegang tot financieringsmogelijkheden. Verder wordt gestreefd naar versterking en verdieping van de banden tussen burgers aan weerszijden van de grens.”

Jörg Saalbach, technisch secretariaat van het Interreg IIIA-programma Pamina
Joerg.saalbach@regio-pamina.org
www.paminaj.net

OOSTENRIJK/TSJECHISCHE REPUBLIEK

Bezoekerscentrum in natuurpark

Totale kosten: 2 797 904 EUR
EU-bijdrage: 1 398 951 EUR

„Het nationaal park van de Thaya-vallei werd in 2000 ingericht en is het Oostenrijkse verlengstuk van het nationaal park van Podyji dat in 1991 in de Tsjechische Republiek werd geopend. Het is niet alleen een natuurbeschermingsproject maar ook een instrument voor lokale ontwikkeling dankzij de effecten van het aantrekkende toerisme. De bouw van een bezoekers- en informatiecentrum past in dit kader. Door de informatieve en laagdrempelige voorzieningen in het centrum kunnen bezoekers kennismaken met de ontwikkeling van het landschap en de natuurlijke processen, met de natuur in het park en met ons grensoverschrijdende werk voor de bescherming van het milieu. Tot de doelgroepen behoren niet alleen kinderen en jongeren, maar ook natuurliefhebbers en wetenschappers.”

Martha Schober, Nationalpark Thayatal GmbH
office@np-thayatal.at
www.np-thayatal.at (www.nppodyji.cz/_E_PODYJ.HTM)

IERLAND/WALES

Steun aan mensen met leermoeilijkheden

Totale kosten: 911 000 EUR
EU-bijdrage: 683 250 EUR

„Het Pacts-project („Partners Collaborating in Training for individuals with Specific learning disabilities”/Partners voor onderwijs aan mensen met leermoeilijkheden) heeft twee belangrijke doelen. Ten eerste wil Pacts het grote publiek bewust maken van de problematiek. Daarnaast wil het ook manieren ontwikkelen om mensen met leermoeilijkheden in Wales en het oostelijke deel van Ierland op te sporen en te helpen. Met name wordt gestreefd naar het ontwikkelen van leermethoden die de toegang van deze mensen tot het hoger onderwijs kunnen stimuleren en daarmee hun kansen op een goede baan vergroten. Middels het project, dat nu sinds een jaar draait, worden ook cursussen georganiseerd waarin schoolleiders, organisaties en arbeidsbureaus van beide kanten van de Ierse zee hun ervaringen kunnen delen. Verder heeft het Pacts-team een programma opgezet voor afstandsonderwijs met een website en een cd-rom. Tevens vonden gemeenschappelijke trainingen plaats.”

Amanda Kirby (Wales) en **Mary Meaney** (Ierland), projectleiders
Mary.Meaney@itb.ie; amanda.kirby@btinternet.com
www.pactsproject.com

Finland/Rusland

„Euregio Karelia: samenwerking EU/Rusland in de praktijk”

Marko Ruokangas, directeur van het secretariaat van het nabuurschapsprogramma „Euregio Karelia”

Het samenwerkingsgebied „Euregio Karelië”, dat zich aan weerszijden van de Fins-Russische grens over 700 km uitstrekt, omvat drie Finse regio's (Kainuu, Noord-Karelië en Oulu) en de Russische republiek Karelië.

Pas toen Finland in 1995 tot de Europese Unie toetrad, konden de regio's van dat land met hun Russische burens gaan samenwerken. Tot ongeveer 1991 was de grens gesloten en ook na de val van het sovjetregime hadden de inwoners van beide landen onderling weinig contact. Het programma Interreg IIA Karelia (1995-1999) heeft wat dit betreft een deur geopend. Deze eerste fase bestond vooral uit het leggen van contacten op verschillende niveaus.

Eind jaren negentig hebben de betrokken regio's besloten hun banden te verstevigen door een samenwerkingsforum genaamd „Euregio Karelia” te creëren. Zo konden de grote lijnen van de grensoverschrijdende samenwerking worden aangegeven.

De voorbereiding van Interreg IIIA Karelia (2000-2006), die betrekking heeft op de activiteiten aan Finse zijde, is op hetzelfde moment begonnen als het programma voor grensoverschrijdende samenwerking van de Russische republiek Karelië. De synthese van beide projecten heeft geleid tot het programma „Onze gemeenschappelijke grens”, dat de voornaamste basis voor de werkzaamheden van „Euregio Karelia” vormt.

Vervolgens heeft het forum de Europese Commissie voorgesteld op proef in eenzelfde programma de financiering van interne en externe acties onder te brengen. Daarvoor was het echter nog te vroeg en we moesten wachten tot de Unie in 2004 de Interreg-programma's aan de buitengrenzen omzette in „nabuurschapsprogramma's”. Hiermee kunnen immers zowel acties binnen als buiten de Unie worden gefinancierd. Tegelijkertijd is er meer politieke toenadering gekomen tussen het Europese programma en het forum Euregio Karelia. En al wordt het nabuurschapsprogramma in overeenstemming met de wettelijke procedures door beide regio's beheerd, toch heeft het de welbekende naam „Euregio Karelia” gekregen.

De samenwerking heeft grote invloed op de regionale en lokale ontwikkeling en werkgelegenheid. Dankzij de opeenvolgende programma's zijn er tot op heden maar liefst 350 projecten uitgevoerd, variërend van de eenvoudige modernisering van een grenspost tot een meer ambitieuze activiteit als de bescherming van cultureel erfgoed. Een goed voorbeeld hiervan is het samenwerkingsverband tussen de nationale parken van Oulanka (Finland) en van Paanajärvi (Rusland). Met al deze projecten wordt niet alleen directe werkgelegenheid geschapen; de indirecte gevolgen ervan zijn nog groter en leiden tot nieuwe vormen van samenwerking.

Hierdoor konden goede betrekkingen met onze Russische burens ontstaan maar ook tussen de drie deelnemende Finse regio's onderling. Elke regio heeft zijn specifieke kenmerken en een eigen opvatting over de samenwerking met Rusland, maar ondanks een verschillende aanpak hebben ze allen een gemeenschappelijke visie.

Op deze wijze is de basis gelegd voor samenwerking tussen de Unie en Rusland in de noordelijke gebieden, die tevens een concrete invulling heeft gekregen door middel van de programma's. De grote uitdaging voor de toekomst is deze activiteiten dichter bij de beleidsvorming te brengen. Wat dit betreft vormen het strategisch partnerschap tussen de EU en Rusland en het initiatief „Noordelijke dimensie” een politieke context voor samenwerking. Dit moet gaan uitmonden in een strategisch kader voor toekomstige grensoverschrijdende programma's aan de buitengrenzen van de Unie.

In het dagelijks leven van veel mensen is geleidelijk een „samenwerkingscultuur” ontstaan. De grensoverschrijdende samenwerking is een vast onderdeel van de regionale ontwikkeling geworden, hoewel alle mogelijkheden ervan nog niet zijn benut. De belangrijkste uitdaging is nu om jongeren bij de samenwerking te betrekken en er zijn diverse veelbelovende initiatieven opgestart om dit doel te bereiken.

Leiding geven aan grensoverschrijdende samenwerking is overigens een fascinerende bezigheid. Het secretariaat van het programma wordt voortdurend met nieuwe uitdagingen geconfronteerd, van praktische vraagstukken (uitvoering) tot het buitenlandse beleid van de Europese Unie. De netwerkactiviteiten hebben eveneens nieuwe perspectieven geboden. Uit deze activiteiten blijkt vooral dat grensoverschrijdende problemen overal min of meer hetzelfde zijn, waarbij op de achtergrond altijd de wil aanwezig is om het „grenseffect” te verzachten. Maar is dat nu niet juist een van de bestaansredenen van de Europese Unie?

Voor meer informatie kunt u kijken op:
www.euregiokarelia.fi

Bijeenkomst van jongeren in Koli in het kader van het ontmoetingsprogramma „Euregio Karelia 2000”

Interreg IIIA Frankrijk/Spanje: van het ene uiterste van de Pyreneeën naar het andere

Geen berg die ons scheidt

Het is lastig om de Pyreneeën over te steken. Lange tijd heeft deze natuurlijke barrière Frankrijk en Spanje van elkaar geïsoleerd. De plaatselijke bevolking heeft dit obstakel echter altijd overwonnen. Bewoners aan weerskanten van de berg hebben talrijke banden gesmeed op economisch, politiek, maatschappelijk en cultureel gebied. Door de toetreding van Spanje tot de Europese Unie en de snelle opkomst van het land binnen Europa, de convergerende economieën van beide landen en het grote aantal samenwerkingsprogramma's zijn de grensoverschrijdende contacten aanzienlijk uitgebreid. Een trend die door Interreg wordt geformaliseerd en gestimuleerd.

Deelnemers aan het ISARD-project dat tot doel heeft gegevens over aardbevingen tussen Spanje en Frankrijk uit te wisselen

„Wij zijn overgegaan van een gevoelsmatige en ideële samenwerking op een doeltreffende en veeleisende samenwerking”. Jean Lavie, de Franse leidinggevende van het „Grensoverschrijdende waarnemingscentrum voor werkgelegenheid”, heeft op deze wijze mooi geformuleerd wat de essentie is van dit Interreg-project. Uitvoerders van het project zijn de interregionale vakbondsraad Pirineos-Eje Atlántico-Huesca en acht Franse en Spaanse vakorganisaties in de grensgebieden Aquitaine, Baskenland, Navarra en Aragon. „Sinds het tijdperk van de „zwaluwen”, vrouwen die in de negentiende eeuw de bergpassen overstaken om in touwslipperfabrieken te werken, zijn er altijd arbeidskrachten geweest die aan de andere kant van het gebergte de kost verdienden. Hun aantal neemt nog steeds toe. Alleen al tussen Bayonne en San Sebastian zijn er tegenwoordig 3 500 grenswerkers: 2 000 Spanjaarden werken in Frankrijk en 1 500 Fransen verdienen hun brood in Spanje. We weten echter maar heel weinig over deze zeer heterogene arbeidsmarkt, waarvoor op een flink aantal gebieden verschillende regels gelden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan arbeidsrecht, opleidingen en erkenning van bevoegdheden...”. Vandaar

dat het idee is geboren om dit waarnemingscentrum voor werkgelegenheid op te richten. Het centrum heeft drie doelstellingen: het verzamelen van vergelijkbare statistieken en onderzoeken die aan beide zijden van de grens zijn uitgevoerd; het vaststellen van indicatoren waarmee in de behoeften van de werknemers kan worden voorzien; het ter inzage geven aan de overheid van alle behandelde gegevens. In totaal is met dit project 247 750 euro gemoeid (waarvan 93 000 euro beschikbaar is gesteld door het EFRO). Qua onderwerp en inhoud is het project een goed voorbeeld van de aanpak die reeds verscheidene jaren in het programma Interreg IIIA Frankrijk/Spanje wordt gehanteerd.

Dit grensoverschrijdende programma omvat het hele gebied van het Pyreneeën-gebergte, dat wil zeggen een oppervlak van ongeveer 70 000 km² met meer dan 4,7 miljoen inwoners. Interreg IIIA Frankrijk/Spanje beschikt over zo'n 172 miljoen euro (waarvan 86 miljoen afkomstig is van het EFRO) waarmee tot eind 2006 ongeveer 250 gezamenlijke projecten moeten worden uitgevoerd. Het gaat hierbij zowel om grote infrastructurele

projecten (wegen, tunnels) als om „kleine” projecten die worden gesponsord door gemeenten, organisaties of bedrijven. Ten aanzien van die laatste groep merkt Jean-Marie Blanc op dat „grensoverschrijdende maatregelen ten gunste van bedrijven heel snel concurrentieproblemen opleveren”. Hij is hoofd van de dienst Europese fondsen en grensoverschrijdende samenwerking van de regio Aquitaine, de instantie die het programma beheert.

„Wij zijn uitgegaan van onze verschillen. Wij hebben ons afgevraagd welke verschillen de andere partij het meest tot voordeel kunnen strekken.” Victor Lacambra coördineert het eerste sociale project dat door Interreg IIIA Frankrijk/Spanje wordt gefinancierd. Het project heet „PortilHon”, naar de naam van de col die tussen Benasque en Luchon de regio's Aragon en Midi-Pyrénées met elkaar verbindt. De initiatiefnemers van het project leggen uit: *„PortilHon heeft een grote H in het midden, die als het ware de vorm van rugbypalen heeft. Door de bal tussen die palen te schieten, kun je punten scoren. Tevens staat de H voor „handicap”.* PortilHon wordt gesponsord door twee bonden van organisaties die zich inzetten voor gehandicapten, namelijk CADIS-Huesca in Spanje en APAJH31 in Frankrijk ⁽¹⁾. Beoogd wordt de levensomstandigheden van gehandicapten en hun familie te verbeteren op vijf terreinen die voor een handicapte van belang zijn: vrije tijd; instroming op de arbeidsmarkt; onderwijs en opleiding; ouderdomsvoorzieningen; opvangmogelijkheden en rechtsbescherming. *„Wij leren veel van elkaar”,* vervolgt Victor. *„Zo wilden wij vier vakantiecentra voor gehandicapten via een netwerk met elkaar verbinden, waarbij wij op twee ogenschijnlijk tegengestelde benaderingen stuiten. In Spanje krijgen begeleiders van gehandicapten immers een opleiding in recreatieve activiteiten, terwijl in Frankrijk recreatiemedewerkers worden geschoold in de opvang van gehandicapten. De beide invalshoeken vullen elkaar echter vrij goed aan. Wij hebben deze samenwerking dan ook als zeer verrijkend ervaren.*

Centralisme aan deze zijde van de Pyreneeën, autonomie aan gene zijde

Volgens projectbeheerders en -sponsors is het wezenskenmerk van grensoverschrijdende samenwerking de confrontatie van verschillende praktijken, culturen en systemen. De regio's hebben immers een andere geschiedenis en daarom ook verschillende gewoonten en behoeften. De samenwerkingspartners menen dat de grootste moeilijkheid niet wordt gevormd door de taal, maar door de institutionele verschillen en de verschillen in bestuurscultuur. In het geval van Frankrijk en Spanje zijn de verschillen bijzonder groot. De politieke organisatie in beide landen heeft een totaal andere opzet: aan de Franse kant bestaat nog steeds een sterk gecentraliseerd bestuur, terwijl aan Spaanse zijde de regionalisering al heel ver is doorgevoerd.

Filgi Claverie, gedelegeerd bestuurder van het dansgezelschap „Ballet Biarritz” en een van de initiatiefnemers van een grensoverschrijdend choreografisch centrum dat door Interreg wordt ondersteund, vat de diverse opvattingen als volgt samen: *„Het Franse bestuur wordt vaak gezien als een „jakobijs”, „piramidaal” en bureaucratisch stelsel. De Spaanse regio's, met name Catalonië en Baskenland, kunnen flexibeler en creatiever opereren dankzij hun grote autonomie. Daar staat tegenover dat de*

Franse traditie van culturele ontwikkeling en meerjarige planning een stevig houvast biedt voor de financiering van projecten. Aan Spaanse zijde wordt alles op jaarbasis begroot, waarbij het gevaar bestaat dat een project op losse schroeven komt te staan.”

„Bestuurlijke samenwerking is een van de sterke punten van ons programma. We leren heel veel. Dit aspect was bij Interreg II veel minder sterk aanwezig”, zegt Amaia Urtasum, speciaal afgeant van de regionale raad van Aquitaine. Bij het programma is immers een groot aantal institutionele partners betrokken. Aan Franse zijde zijn dit de staat, drie regionale raden (Aquitaine, Midi-Pyrénées en Languedoc-Roussillon), vijf departementsraden (Pyrénées-Atlantiques, Hautes-Pyrénées, Ariège, Haute-Garonne, Pyrénées-Orientales) en DATAR ⁽²⁾. Aan Spaanse zijde gaat het om de centrale overheid (betalingsautoriteit) en vier autonome regio's (Baskenland, Navarra, Aragon en Catalonië).

Hoofdpartners

„Vanwege dit grote aantal partners en de uitgestrektheid van het gebied hebben we besloten drie „technische afdelingen” in het leven te roepen”, legt Michaël Lapoitière uit, eveneens speciaal afgeant van Interreg. *„De afdeling Oost wordt geleid door de regering van Catalonië, de afdeling Midden door de regering van Aragon en de afdeling West door de departementsraad van Pyrénées-Atlantiques. Bovendien heeft elk project een hoofdpartner die ons eerste aanspreekpunt vormt en voor de uitvoering van het project verantwoording moet afleggen.”*

„Deze status van „hoofdpartner” waaraan wij een officieel karakter hebben gegeven, zorgt ervoor dat er echte partnerschappen ontstaan”, verduidelijkt Jean-Marie Blanc. *„Anders dan bij Interreg II is onder Interreg III sprake van echte samenwerking middels de gezamenlijke uitvoering van projecten.”*

Een voorbeeld dat bijzonder kenmerkend is voor deze gezamenlijke aanpak, is het project „Pirineo vivo/Pyrénées vivantes”, dat een begroting heeft van 3,11 miljoen euro waarvan 49 % afkomstig is uit het EFRO. Met dit project wordt beoogd tot een geza-

De lammergier voedt zich met botten die hij breekt door ze van een hoogte van 50 tot 100 m te laten vallen

⁽¹⁾ CADIS-Huesca: Coordinadora de Asociaciones de Discapacitados de Huesca (coördinatie van de gehandicaptenorganisaties in Huesca); APAJH31: Association pour adultes et jeunes handicapés de Haute-Garonne (organisatie voor volwassen en jonge gehandicapten in Haute-Garonne).

⁽²⁾ Délégation à l'aménagement du territoire et à l'action régionale (commissie ruimtelijke ordening en regionale actie), orgaan dat het ruimtelijkeorderingsbeleid van de Franse overheid coördineert.

Fuensanta (Aragon): restauratie van een kapel in het kader van het project „Continua Pirineum”

menlijk beheer van het berggebied te komen. Ook wordt getracht de Europese regelgeving aan te vullen door de milieuproblematiek van een lokale en gemeenschappelijke benadering te voorzien. De bescherming van de lammergier (*gypaetus barbatus*), een grote roofvogel die botten kan breken en als een krachtig symbool van de Pyreense fauna wordt beschouwd, is gekozen als model voor deze samenwerking. De samenwerking is onderverdeeld in drie thematische netwerken (milieutoezicht, milieueducatie en bescherming van de biodiversiteit). „Door samen met alle betrokkenen (jagers, fokkers, boswachters, volksvertegenwoordigers, wandelaars, natuurbeschermers, opvoeders, onderwijzers, enz.) in het leefgebied van de lammergier grensoverschrijdende actie te ondernemen, willen wij bewerkstelligen dat de milieuproblematiek integraal deel gaat uitmaken van het lokale leven. Ook willen wij doeltreffende maatregelen treffen om het natuurlijke Pyreense erfgoed te bewaren. Dat is mogelijk omdat dankzij deze aanpak een beter inzicht in de behoeften van een ieder wordt verkregen”, aldus Juan Faure, projectcoördinator van de regering van Aragon. In het project participeren de Ligue pour la protection des oiseaux (LPO, Frankrijk), de Fundacion para la conservacion del quebrantahuesos (FCQ, Spanje) en een zestigtal andere partners aan weerszijden van de grens.

In Ainsa (Aragon), in dezelfde vestiging als het prachtige ecomuseum van de FCQ dat aan de lammergier gewijd is, voeren de toeristische diensten van het kanton Sobrarbe (vijftien Spaanse gemeenten) samen met de Syndicat Mixte van de Vallée d'Aure et du Louron het beheer over het project „Continua Pirineum” (48 Franse gemeenten en drie Franse kantons). Het is de bedoeling een netwerk te creëren voor het plattelandstoerisme aan beide kanten van de Pyreëen (oprichting van een bureau voor toerisme in Frankrijk en in Spanje, opzetten van een gemeenschappelijke website, enz.). Hiertoe worden de oude grensoverschrijdende bergwegen opgewaardeerd tot een „route van Romeinse kunst” en een „historische route van ontmoetingen”. Schaapskooien, de „gasthuizen van Sint-Jakobus”, schuilplaatsen van smokkelaars en klein landelijk erfgoed worden gerestaureerd.

Risicopreventie en invloed

We hadden het zojuist over „schuilplaatsen”. Veiligheid is een ander onderwerp dat de bevolking aan weerszijden van de grens

bezighoudt en bij elkaar brengt. Dit heeft tot gevolg dat naast Interreg ook nationale en regionale overheidsinstellingen op hoog niveau in actie komen.

In Barcelona werkt het cartografisch instituut van Catalonië (ICC) met het Franse bureau voor geologisch en mijnonderzoek (BRGM) en vier andere partners samen in het project „ISARD” (*Information sismique automatique régionale de dommages*). Dit project verschaft geautomatiseerde regionale informatie over schade veroorzaakt door seismische activiteit. Het hoofddoel van het project is, met de woorden van projectleider Agnès Lladós, „gelijktijdig preventieve en operationele informatie te verzamelen over het gevaar van aardbevingen in de Pyreëen, zonder dat dit door de aanwezigheid van een grens wordt belemmerd, en deze gegevens op hetzelfde moment te verzenden aan lokale hulpdiensten en crisisbeheersingsinstanties.” Via Interreg is 1,645 miljoen euro ter beschikking gesteld aan de ISARD-partners, die vier hoofddoelen hebben, te weten de unificatie van de seismische zonerings in de Pyreëen, de verwezenlijking van aardbevings-scenario's, de uitwerking van een geautomatiseerd systeem voor schaderamingen en de verspreiding van informatie.

Aangestuurd door MEDES, het Franse instituut voor geneesmiddelen en fysiologie in de ruimte, houdt het project „Sécurité Urgences Pyrénées/Seguridad y Urgencias en los Pirineos (SUP)” zich bezig met hulpverlening in de bergen, telegeneeskunde en risicopreventie. Er wordt gebruikgemaakt van de jongste innovaties op technologisch en telematisch gebied. Het project heeft met name geresulteerd in een prototype van een koffertje dat een minicomputer, een satelliettelefoon en „nomadische” medische apparatuur bevat. Dit koffertje kan door artsen en hulpverleners worden gebruikt voor het toedienen van eerste hulp aan mensen die in de bergen een ongeluk hebben gehad. In noodgevallen kunnen ook de bergbewoners hiervan profiteren. Zij zijn immers vaak ver verwijderd van de gezondheidscentra. „We proberen de inhoud van het koffertje nog compacter te maken”, vertelt Francisco Rojas van het technologisch instituut van Aragon, een van de tien partners van het SUP. „Ondertussen heeft het project de wetgeving al beïnvloed: in Aragon kunnen paramedisch personeel en hulpverleners voortaan handelingen verrichten die voorheen uitsluitend aan artsen waren toegestaan.”

Het voorbeeld van het SUP laat zien hoeveel invloed Interreg kan uitoefenen door het proefmatige en Europese karakter ervan. Veel grensoverschrijdende projecten leiden tot vooruitgang op het gebied van wetgeving en meer specifieke dossiers. Geïnspireerd door de Franse wetgeving strijden de Aragonese partners van het PortilHon-project bijvoorbeeld voor een verlaging van de pensioengerechtigde leeftijd voor gehandicapten in Spanje. En in de Albera tracht de initiatiefnemer van het Interreg-project „L'Albera, memòria i terra” (Albera, herinnering en grond), een project dat „mondeling overgedragen herinneringen in Catalonië inventariseert”, via het project het predikaat „werelderfgoed van de Unesco” te verkrijgen in de categorie „levend cultuurlandschap”. „De erkenning door Interreg vormt een garantie”, vindt Brigitte Castell, de projectcoördinator. Filgi Claverie van Ballet Biarritz denkt er net zo over: „De Europese vlag op onze posters is een keurmerk. Zelfs als de financiële middelen zouden opraken, is het absoluut noodzakelijk dat de Europese steun een dagelijkse realiteit blijft. Interreg maakt dat mogelijk.”

Vaak ligt het dagelijkse leven ten grondslag aan de ingediende projectdossiers: „Wij hebben veel verzoeken ontvangen en de maatregelen waarnaar de meeste vraag is, hebben betrekking op de problemen die in onze regio spelen”, merkt Laurence Hour-

Een optreden van het Ballet Biarritz

çourigaray op, speciaal afgezant van de departementsraad van Pyrénées-Atlantiques. „Dat spreekt vanzelf voor culturele projecten, maar ik denk ook aan andere activiteiten zoals het project „Bizia” (het leven). Dit project wordt door vijf organisaties gesponsord, waaronder Dokters van de Wereld. Elk weekend steken duizenden jongeren de grens over om naar een discotheek te gaan of een raveparty te bezoeken. Er circuleren allerlei drugs en er doen zich veel ongelukken voor; soms met dodelijke afloop. Het eerste onderdeel van het project betreft de beperking van de risico's tijdens feesten: ter plaatse leggen speciale teams contact met drugsgebruikers om hen te informeren en erop toe te zien dat ze zichzelf zo min mogelijk schade berokkenen. Het tweede onderdeel is de inrichting in Bilbao van een plek voor „gezonde consumptie”, de grootste in zijn soort in heel Spanje.” Bizia wordt door Europa als zeer innovatief beschouwd en krijgt daarom van Interreg 1,75 miljoen euro, waarvan de helft door het EFRO wordt geschonken.

Tijd en methode

„De globalisering, of in ieder geval de internationale economie, begint bij grensoverschrijdende activiteiten. Daarom is Interreg voor ons een geprivilegieerd instrument”, oordeelt Xavier Farriols Sender, adjunct-directeur van de dienst beroepsopleidingen en permanente educatie van het ministerie van Onderwijs van Catalonië. Zijn diensten voeren het Interreg-project „Grensoverschrijdende beroepsopleidingen” uit. Dit project heeft als oogmerk de samenwerking tussen de Catalaanse en Franse stelsels voor beroepsopleidingen en beroepskeuzevoorlichting op poten te zetten. Het project behelst de analyse van overeenkomsten, verschillen en behoeften. Maar het omvat ook uitwisselingen tussen professionele opleiders en het vormt tevens een zeer concreet voorbeeld van beroepsmobiliteit. Franse leerlingkoks lopen immers drie maanden stage in Catalonië, terwijl hun Catalaanse collega's hetzelfde doen in de regio Toulouse. Hierbij zijn dus zestig laaggeschoolde jongeren betrokken. „Ook dat ging niet vanzelf”, vertelt Angels Font Burés, die het project heeft aangestuurd. „De Franse stagiairs hebben een arbeidscontract met een werkgever, wat niet geldt voor de Catalanen, die als scholier worden beschouwd. Gelukkig hebben de restauranthouders het spel meegespeeld en hun leerlingen gedurende de stage afgestaan.”

Xavier Farriols Sender benadrukt het belang van de notie „tijd” in het samenwerkingsproces: „Interreg heeft ons alle tijd gegund en dat is van wezenlijk belang. Ten eerste hebben we de tijd gekregen om onze partners te leren kennen. Dat neemt het hele eerste jaar in beslag. Vervolgens moet je erop kunnen vertrouwen dat de betrokken personen voortdurend met elkaar in contact staan. Zo is bij ons een soortgelijk project in de kapperssector mislukt omdat de nieuwe Franse gesprekspartner slecht geïnformeerd was...”

Joan Luria i Pagès, de leider van de technische afdeling Oost van het programma Interreg IIIA Frankrijk/Spanje, veralgemeent deze uitspraak: „Voor projectsponsors is Interreg het bewijs dat langdurige samenwerking mogelijk is.”

„De projecten verlopen nog steeds niet helemaal vlekkeloos”, constateert Jean-Marie Blanc, „maar over het algemeen kunnen we volgens mij tevreden zijn over de gemaakte vorderingen. We hebben een jaar nodig gehad om ons in te werken. Het aantal aanvragen heeft ons verrast. De projectuitvoerders stonden te popelen om te beginnen en we hebben enigszins op de rem moeten staan. Geen enkele moeilijkheid kwam echter onverwacht. De problemen waarmee we te maken kregen — heroriëntering van de doelstellingen, bevoegdheden van de initiatiefnemers, enz. — zijn eigen aan alle projecten en alle programma's. De grensoverschrijdende samenwerking maakt de zaken slechts een klein beetje ingewikkelder. Het gaat erom dat regio's samen de mouwen willen opstropen en daarbij de projectsponsors van dienst willen zijn. Men moet tegelijk nederig en ambitieus zijn. Het is van belang een realistische diagnose te stellen, realistisch te handelen, maar daarbij wel te voldoen aan de „ideale” doelstellingen van de Commissie die, en dat is normaal, als taak heeft de lat zo hoog mogelijk te leggen. Vervolgens is er een methode nodig om goed te kunnen samenwerken en om op alle essentiële punten systematische overeenkomsten te sluiten. Ten slotte moet men vindingrijk zijn en zich losmaken van de traditionele bestuurscultuur.

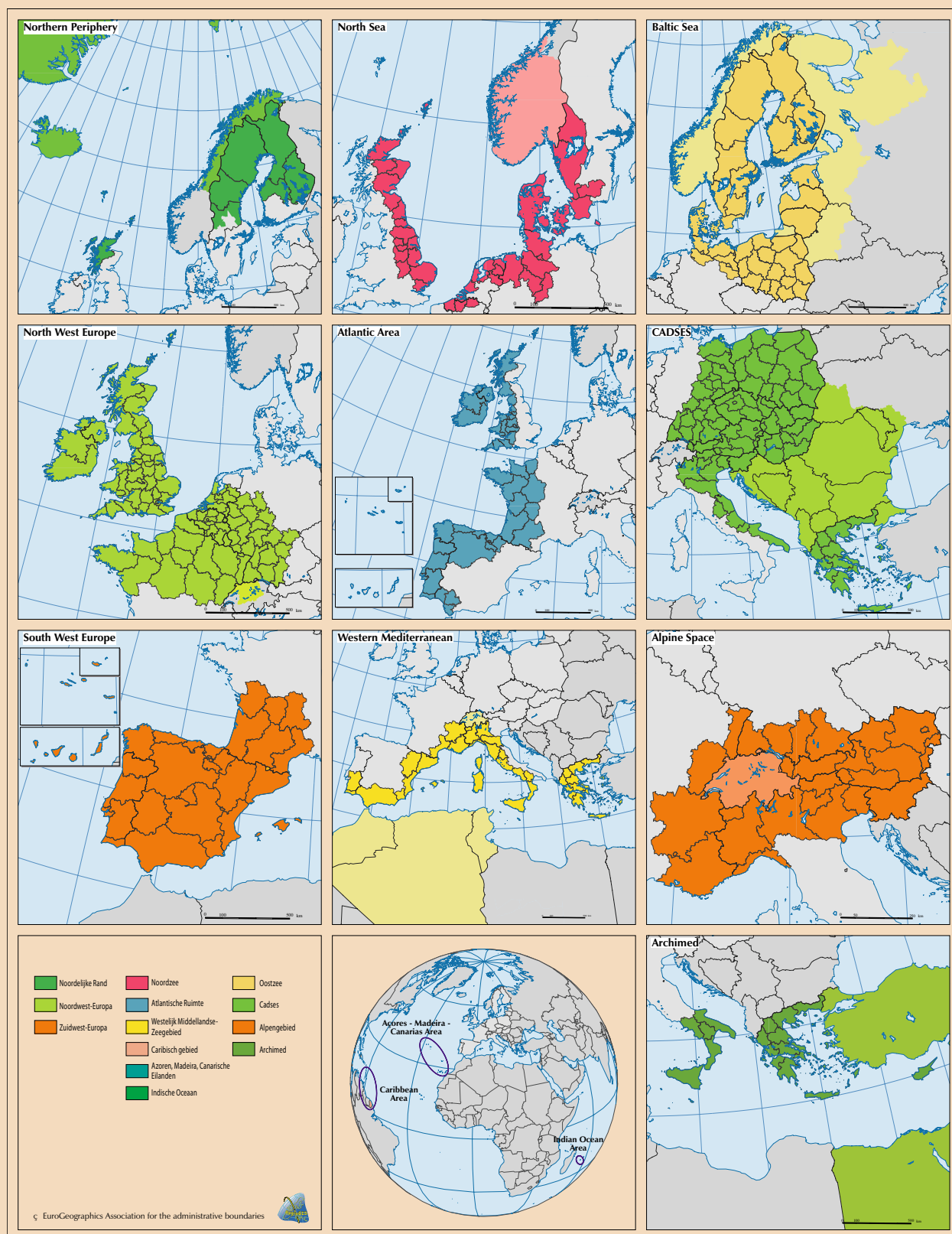
Voor meer informatie kunt u kijken op: <http://aquitaine.fr>.

PortilHon-project: feestelijke bijeenkomsten helpen de levensomstandigheden van gehandicapten verbeteren

Interreg IIIB: transnationale samenwerking

ALPEN

AlpEnergyWood: hout als energiebron

Totale kosten: 1 831 700 EUR
EU-bijdrage: 851 000 EUR

„De belangrijkste doelstelling van het project „AlpEnergyWood” is hout als energiebron van het Alpengebied te promoten. Hiervoor worden de kennis en de goede praktijken van deskundigen, lagere overheden en burgers van negen regio's in het Alpengebied ingezet. Het gaat er vooral om de betrokkenen via een samenwerkingsverband met elkaar in contact te brengen. Daarnaast is het de bedoeling toegang tot kennis te vergemakkelijken door middel van een website en het grote publiek met deze vorm van hernieuwbare energie bekend te maken. Verder onderzoekt men de haalbaarheid van een specifieke houtsector voor de energiewinning en wil men de basis leggen voor een beroepsopleiding op dit gebied met behulp van geavanceerde communicatietechnologieën.”

Frédéric Douard, directeur van het ITEBE (Europees Technisch Instituut voor hout als energiebron).
frederic.douard@itebe.org
www.alpenenergywood.org

CADSES

LHASA: vernieuwing van flatwijken

Totale kosten: 1 801 220 EUR
EU-bijdrage: 1 122 512 EUR

„Woonflats kunnen een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van grote steden en concurrerende regionale centra. Het project LHASA steunt initiatieven, die de sociaal-economische situatie in flatwijken verbeteren. Op basis van geïntegreerde ontwikkelingsplannen worden onbewoonde flats gesaneerd en omgebouwd als activiteitencentra. De partners van de deelnemende landen zullen bij de selectie van wijken en prioritaire investeringen profiteren van de ervaringen die in Duitsland en Italië zijn opgedaan. De kleinere en grote steden van de nieuwe lidstaten zullen er aantrekkelijker door worden. De Italiaanse en Duitse partners gaan bij wijze van proefproject strategieën ontwikkelen ter bestrijding van sociale uitsluiting en verslechtering van het leefmilieu. De resultaten zullen worden verspreid via het samenwerkingsgebied CadSES.”

Ansgar Tesch, District Marzahn-Hellersdorf (Berlijn)
ansgar.tesch@ba-mh.verwalt-berlin.de

NOORDELIJKE RAND

Deserve: verbetering van de dienstverlening op het platteland en in afgelegen gebieden

Totale kosten: 2 251 542 EUR
EU-bijdrage: 1 642 811 EUR

„Deserve heeft tot doel dienstverleningsmodellen voor het platteland en afgelegen gebieden uit te wisselen tussen partnerregio's in de noordelijke rand van Europa. Om de kwaliteit van de dienstverlening in de regio's te verbeteren, voert elke regio op haar grondgebied een project uit dat geheel of gedeeltelijk gebaseerd is op een model dat reeds in en door een partnerregio is toegepast. Het accent ligt niet zozeer op het type dienst, maar op de wijze waarop de dienst wordt verricht. Het is namelijk eveneens de bedoeling om boven het sectorniveau uit te stijgen, zodat de verschillende sectoren van elkaar kunnen leren. De regio's kunnen ook uittesten in hoeverre een bepaald model aan hun plaatselijke situatie kan worden aangepast.

Helen Betts-Brown, projectcoördinator
Helen.Betts-Brown@scvo.org.uk

NOORDWEST-EUROPA

NOAH: voorkomen van overstromingen, van waterbeheer tot crisisbeheersing

Totale kosten: 6 500 000 EUR
EU-bijdrage: 3 250 000 EUR

„Om overstromingen te voorkomen, is het van wezenlijk belang duidelijk en snel informatie te verstrekken. Het Duits-Nederlandse partnerschap NOAH ontwikkelt daarom een nieuwe transnationale aanpak van het hoogwaterbeheer in het stroomgebied van de Rijn en de Maas. Deze is gebaseerd op twee belangrijke beginselen. Het eerste beginsel betreft het zo snel en adequaat mogelijk reageren op informatieverzoeken gedurende perioden van hoogwater in de partnergebieden. Momenteel wordt met het geautomatiseerde waarschuwingssysteem „Fliwas” (Flood Information and Warning System) geëxperimenteerd in Keulen, Karlsruhe en drie gebieden in Nederland. Het tweede beginsel van NOAH betreft het opzetten van zogenaamde „hoogwaterpartnerschappen” tussen overheidsorganisaties, overige relevante betrokkenen en burgers. Door mensen en organisaties actief bij het hoogwaterbeheer te betrekken, proberen we hen bewust te maken van de omvang van de waterproblematiek.”

Ludolph Wentholt, projectleider, en **Bob Pengel**, Foundation for Applied Water Research (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer)
noah@stowa.nl
www.noah-interreg.net

Conferentie van perifere maritieme regio's (CRPM)

„De samenwerking tussen regio's verbeteren”

Philippe Cichowlaz, directeur belast met het regionale beleid en het territoriale verkennend onderzoek van de Conferentie van perifere maritieme regio's in Europa (CRPM)

Al meer dan vijftien jaar houdt de CRPM, waarin tegenwoordig ongeveer 150 regio's van de EU en het omliggende gebied verenigd zijn, zich intensief bezig met de samenwerking tussen regio's. Of het nu gaat om financiële middelen, methodes of projectkwaliteit, sinds de eerste EFRO-maatregelen hebben we op dit terrein al een lange weg afgelegd! Omdat we als organisatie in kracht zijn gegroeid, richten we ons nu op projecten die minder direct operationeel zijn maar een meer anticiperend karakter hebben. Het doel van deze projecten is nieuwe ontwikkelingsdynamieken te bevorderen. Zo neemt de CRPM in het kader van Interreg IIIB deel aan drie projecten van strategische aard.

> De **Ateliers méditerranéens d'aménagement du territoire** (AMAT) (mediterrane werkgroepen ruimtelijke ordening) zijn aangestuurd door de regio Provence-Alpes-Côte d'Azur in samenwerking met het Institut de la Méditerranée. De AMAT mobiliseert negen mediterrane regio's aan de noord- en zuidkust om een vernieuwend territoriaal beleid te gaan voeren. Eerst moest geanalyseerd worden hoe dit beleid precies vorm diende te krijgen in de mediterrane landen van de Unie. Zo werd de weg vrij gemaakt voor projecten met een sterke territoriale uitwerking (de zogenaamde „structurende” projecten). Vervolgens moesten de goede territoriale werkwijzen van de verschillende regio's worden uitgewisseld om de acties voor te bereiden die in aanmerking komen voor de toekomstige Europese territoriale samenwerkingsdoelstelling na 2006. Hieronder vallen onder andere de preventie van grote risico's, kustbescherming en innovatienetwerken.

> Het **ontwikkelingsschema van de Atlantische ruimte** (SDEA) doet onderzoek naar de mogelijkheden van een meer polycentrische ontwikkeling van de Atlantische ruimte. Dit schema is gebaseerd op de beginselen van het ontwikkelingsschema van de communautaire ruimte (SDEC). Het SDEA, dat een twintigtal Atlantische regio's verenigt, wordt uitgevoerd door ons bureau voor prospectief onderzoek in Porto. Dit project houdt in dat er een analyse wordt gemaakt van de tendensen op sociaal-economisch, demografisch en milieugebied. Aan de hand daarvan is het enerzijds de bedoeling *strategische voorstellen* voor regionale en nationale, maar ook interregionale en Europese, betrokkenen te ontwerpen om de Atlan-

tische kust beter te structureren. Anderzijds wordt beoogd *samenwerkingsthema's* te bedenken voor de projecten na 2006 om de structurele zwakke punten van dit gebied te verzachten. Ook is het de bedoeling het gebied ten opzichte van meer centraal gelegen regio's en regio's met een betere concurrentiepositie aantrekkelijker te maken. In een reeks workshops zullen de betrokkenen van regionale en lokale autoriteiten (via de conferentie van steden in de Atlantische boog) en sociaal-economische betrokkenen (universiteiten en onderzoekscentra, regionale economische en sociale comités via het trans-Atlantische netwerk (RTA), havenautoriteiten, ondernemingen, enz.) elkaar ontmoeten.

> Als derde is er een sectoroverstijgend project dat betrekking heeft op de **maritieme veiligheid** en dat reeds in Inforegio Panorama nr. 15 is genoemd.

Om precies te zijn, hebben wij als deskundigen deelgenomen aan diverse projecten. Voorbeelden hiervan zijn „Baltic Palette”, waarbij een boeiende uitwisseling van ervaringen plaatsvond, en het Interact-project. Bovendien doen wij mee aan een nieuw mediterraan project dat tijdens de lopende programmeringsperiode is gestart, namelijk „Stratmed-Medisdec”. Dit project is gesponsord door de regio Latium en zal gedeeltelijk steunen op de conclusies van het AMAT-project.

Ten slotte is er het project „Europa van de zee”, dat ons vandaag meer dan andere projecten in beweging zet. Dit project heeft een uitzonderlijk karakter, omdat bijna dertig regio's het secretariaat-generaal van de CRPM helpen bij de opstelling van een groenboek over de maritieme dimensie van Europa en de rol die de regio's daarin spelen.

Gezien onze ervaring verwachten wij voor 2007-2013 hoofdzakelijk een versterking van het strategische karakter van de komende projecten. De meerwaarde van minder omvangrijke projecten wordt hierbij overigens niet onderschat. Dat hoeft bovendien niet te betekenen, dat er meer geld beschikbaar wordt gesteld. Wel dat er een betere coördinatie tussen de verschillende betrokkenen in de diverse gebieden plaatsvindt en dat zij een grotere rol in de projecten krijgen toebedeeld. Een van de moeilijkste punten is namelijk het vormen van echte partnerschappen tussen staten en tussen netwerken van sociaal-economische betrokkenen. In de uitoefening van hun bevoegdheden lopen de regio's op dit terrein enkele jaren voor. Zullen zij erin slagen de samenwerking te verbeteren door in de toekomst nieuwe mensen voor de projecten te mobiliseren? Dat is de grootste uitdaging in deze nieuwe periode.

Contactadres: philippe.cichowlaz@crpm.org
Internet: www.crpm.org

Het voorkomen van overstromingen is een van de doelstellingen van AMAT

Emilia-Romagna (Italië)

„Hoe de regio Emilia-Romagna de uitdaging die Interreg heet, aangaat”

Lodovico Gherardi, lid van de stuurgroep van Interreg IIIB Cadeses, en **Michele Migliori**, coördinator van de programma's Interreg IIIB en IIIC (regio Emilia-Romagna)

Steunend op haar ervaring met Interreg IIC tussen 1994 en 1999 heeft de regio Emilia-Romagna actief meegedaan aan de drie onderdelen van Interreg III. Het eerste onderdeel betreft de deelname van haar kustprovincies aan deel A in het kader van het grensoverschrijdende programma voor het Adriatisch gebied. Bovendien participeert de regio in deel B in de Cadeses-programma's. Deze hebben betrekking op Midden-Europa, de Adriatische en Donauregio's, Zuidoost-Europa, waarvan zij coördinator is voor de Italiaanse regio's, en MEDOCC, het westelijk Middellandse-Zeegebied. Emilia-Romagna is tevens partner van Interreg IIIC voor zone Oost.

Op dit moment is Emilia-Romagna betrokken bij 120 samenwerkingprojecten. Hierin heeft het EFRO in totaal 20 543 000 euro geïnvesteerd. Deze investering is onderverdeeld in 15 grensoverschrijdende projecten (waarvan 8 als hoofdpartner), 30 Cadeses-projecten (waarvan 10 als hoofdpartner), 26 Medocc-projecten (waarvan 3 als hoofdpartner) en 49 Interreg IIIC-projecten (waarvan 8 als hoofdpartner). Van deze projecten zijn er 58 ingediend door territoriale overheden, de andere rechtstreeks door regionale autoriteiten. Op deze wijze zijn er ongeveer 1 200 partnerschappen tot stand gebracht in 50 verschillende landen. Ongeveer 85 % van deze partnerschappen bestaat uit openbare of particuliere organen uit landen van de Europese Unie, waarvan 75 % in de oude en 10 % in de nieuwe lidstaten. De overige 15 % is afkomstig uit derde landen, de meeste uit de Balkanstaten. Daarnaast neemt Emilia-Romagna deel aan het programma Interact als hoofdpartner van het project „RE-ACT / REgional ACTors in Interreg cooperation” (regionale betrokkenen bij de Interreg-samenwerking).

De meeste projecten hebben betrekking op sectoren waarop het territorialeontwikkelingsbeleid rechtstreeks van toepassing is. De eerste sector betreft het milieu, met 32 projecten. De twee hoofdthema's zijn daarbij de bestrijding van de verontreiniging in al haar vormen enerzijds, en het duurzame beheer van de hulpbronnen op het land en aan de kust anderzijds. Mobiliteit en logistiek vormen een ander belangrijk werkveld (dertien projecten). Het is hierbij van belang innovatieve methoden te ontwikkelen en met elkaar te delen om de stromen goederenvervoer verstandiger te kunnen beheren. Uit het oogpunt van strategie en beleid krijgen lokale ontwikkeling (twaalf projecten) en ruimtelijke ordening (tien projecten) eveneens voorrang. Bij haar activiteiten tracht de regio Emilia-Romagna rekening te houden met de uitkomsten van onderzoeken die zijn verricht in het kader van het Espon-programma. Zo kan de regio haar „gereedschapskist” voor de regionale ruimtelijke ordening aanvullen.

We stellen vast dat zowel op plaatselijk als op regionaal niveau de belangstelling voor Interreg almaar groeit. Er is een mogelijkheid om brede partnerschappen te creëren met instellingen die een andere opzet kennen en om ervaringen op het internationale vlak te delen. Daarom

heeft de regionale overheid besloten de kwaliteit van haar dienstverlening te verbeteren. Ook zijn we bezig onze „regionalistische visie”, waarin de meerwaarde van samenwerking van weinig belang wordt geacht, te vervuilen voor een visie waarin we ons bewust worden van de groeimogelijkheden die internationale betrekkingen bieden. Laten we daarbij benadrukken dat bijna alle partners en alle projectcoördinatoren aan wie in het verleden opdrachten werden gegund, zich opnieuw voor de komende aanbestedingen inschrijven, ondanks de grote problemen die het beheer van een Interreg-programma met zich meebrengt. Dit betekent dat deze partners vinden dat de meerwaarde van internationale samenwerking groter is dan de daarmee gepaard gaande problemen. Tevens betekent het dat zij de benodigde ervaring hebben opgedaan zodat zij opnieuw de confrontatie met deze problemen kunnen aangaan.

Het hoofdkantoor van de regio Emilia-Romagna in Bologna

Nu we aan het eind van de huidige programmeringsperiode zijn gekomen, maken de diensten die bij de Europese programma's betrokken zijn ⁽¹⁾ maximaal gebruik van de beschikbare middelen om de regionale betrokkenen bij de Interreg-projecten te begeleiden en aan de steeds hogere verwachtingen van de regio te voldoen. We proberen tevens de coördinatie zowel binnen als buiten de regionale overheid te verbeteren. Hierdoor wordt deze „één loket” van Europese samenwerking, dat ten dienste staat van alle regionale betrokkenen.

Het geheel aan ervaringen met het Interreg III-initiatief vormt een kostbare bron van knowhow voor de volgende fase van de territoriale samenwerking in Europa. Deze gaat in 2007 van start met de nieuwe programmering van de structuurfondsen en de nieuwe nabuurschapsprogramma's.

Voor meer informatie kunt u kijken op:

http://www.regione.emilia-romagna.it/wcm/infoagenda2000/sezioni/sez_iniziativa_comunitarie/interregIII.

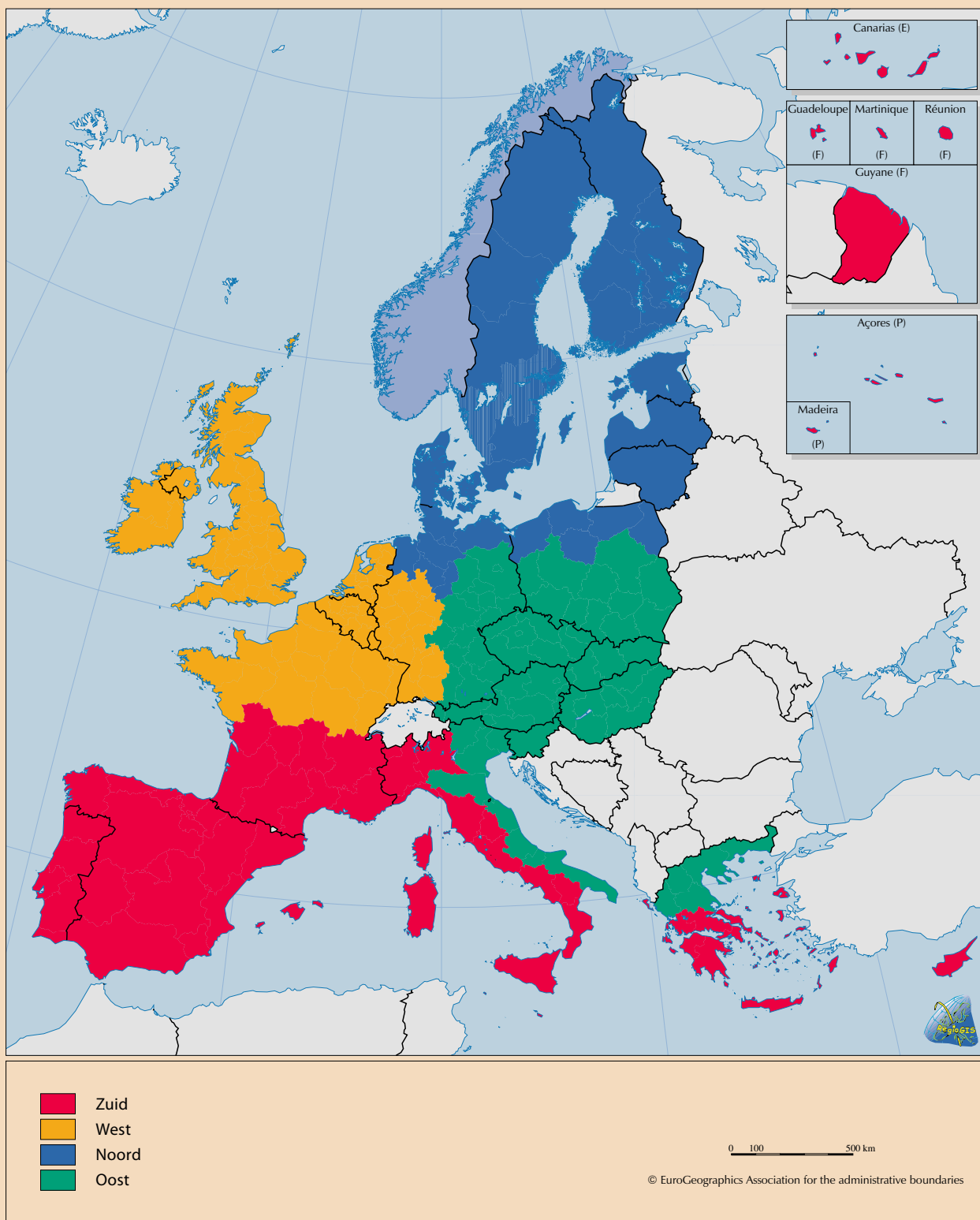
Contactadressen:

lgherardi@regione.emilia-romagna.it;
mmigliori@regione.emilia-romagna.it.

(1) Direzione generale programmi e intese, relazioni Europee e cooperazione internazionale (Directoraat-generaal programma's en vergunningen, Europese betrekkingen en internationale samenwerking).

Interreg III C: interregionale samenwerking

NOORD

Stiment: een vernieuwende aanpak voor het oprichten van bedrijven

Totale kosten: 3 400 000 EUR
EU-bijdrage: 2 050 000 EUR

„Het project Stiment (STIMulating new ways of ENTrepreneurship) heeft tot doel het ondernemerschap te bevorderen in vier regio's waar dat in het bijzonder nodig is. Deze regio's omvatten het hoge noorden van Zweden, Groot-Polen, Häme in Zuid-Finland en Lotharingen. Daarnaast experimenteert men in de provincie Brescia, Lombardije, met nieuwe methoden om bedrijven te stichten. Het gaat erom de vorming van partnerschappen tussen sociaal-economische betrokkenen in de vijf deelnemende regio's aan te moedigen. Het uitwisselen van ervaringen, instrumenten, methodes en begeleidende maatregelen vergroot de kennis en vaardigheden van de ondernemers. Stiment geeft voorrang aan drie specifieke gebieden: economische intelligentie, e-learning en logistiek.”

Mats-Rune Bergström, provinciale bestuursraad van Västerbotten
mats-rune.bergstrom@ac.lst.se
www.stiment.net

WEST

DICE: samenwerking op het vlak van digitale technologieën

Totale kosten: 1 052 000 EUR
EU-bijdrage: 624 000 EUR

„DICE („Digital Innovation through Cooperation in Europe”) wil de uitwisseling van ervaringen bevorderen tussen acht regio's die binnenkort op hun grondgebied digitale aardse televisie, inclusief het bijbehorende complete scala aan dienstverlening, wensen te realiseren. DICE legt de nadruk op regionale ontwikkeling en op het stimuleren van MKB-activiteiten in de sectoren media en telecommunicatie. Het project heeft betrekking op de uitdagingen van deze nieuwe technologie. Deze omvatten de relatie met de consument, gemeenschappelijke normen, nieuwe toepassingen, nieuwe markten, commerciële modellen en het juridisch kader. Het is van belang te bekijken welke invloed deze technische vooruitgang op regionale ontwikkeling kan hebben. Verder moet worden vastgesteld wat goede werkwijzen zijn. Die dienen, in de vorm van een handleiding, in bredere kring te worden bekendgemaakt. Het uiteindelijke doel is te bevorderen dat in elke deelnemende regio een concurrerende en dynamische kennis-economie ontstaat, waarin de werkgelegenheid groeit.”

Ingrid Walther, stadsregering van Berlijn, Eenheid informatie- en communicatietechnologieën
ingrid.walther@senwaf.verwalt-berlin.de
www.dice-online.net

ZUID

Vintur: Europese ruimte van wijntoerisme

Totale kosten: 1 319 900 EUR
EU-bijdrage: 759 950 EUR

„De algemene doelstelling van Vintur is het creëren, ontwikkelen en consolideren van een Europese ruimte van wijnsteden en -regio's. Deze moet een platform vormen, dat een intensievere samenwerking tussen economische betrokkenen en autoriteiten én een benutting van goede werkwijzen mogelijk maakt. We verwachten dat dit project resulteert in de totstandbrenging van een permanent forum dat kwalitatief hoogstaande informatie verzamelt en in het verkrijgen van betere kennis van elkaar. Bovendien staan de uitwerking van een toeristische strategie voor de wijnstreek en de opstelling en verspreiding van een „handvest voor het Europese wijntoerisme” centraal. Ten slotte doelt men op de ontwikkeling van nieuwe methoden om het toerisme en de wijnbouw te bevorderen.

Toni Alujas, gemeentehuis van Vilafranca del Penedès
talujas@ajvilafranca.org
www.vintur.org

INTERACT

IQ-Train: netwerk van Interreg-beheerders

Totale kosten: 540 000 EUR
EU-bijdrage: 270 000 EUR

„IQ-Train is het netwerk van leidinggevend en beheerders van het communautair initiatief Interreg. Dit proefproject is gebaseerd op eerdere ervaringen met Interreg. Het omvat de toepassing van een instrument voor de overdracht van know-how voor en door degenen die bij de samenwerking betrokken zijn. Dit betreft met name de leden van de stuurgroep en van het monitoringcomité. De integratie van de beheersautoriteiten van de landen die kort geleden tot de Unie zijn toegetreden verloopt daardoor eenvoudiger, zodat de uitbreiding een succes kan worden.”

Sabine Rosenberger, secretaris van IQ-Train
Sabine.Rosenberger@noel.gv.at
www.iq-train.net

2007-2013: Voorbereiding van de nieuwe generatie programma's met behulp van de Inforegio-site

De lidstaten en de regio's zijn bezig met de voorbereiding van de volgende programmeringsperiode 2007-2013. De Inforegio-site bevat een schat aan informatie en belangrijke documenten voor alle betrokkenen. Het doel hiervan is de onderlinge uitwisseling tussen de betrokkenen te vergemakkelijken en het grote publiek te informeren over de gemaakte vorderingen. Aarzel niet uw vragen te stellen en uw bijdragen te leveren aan DG REGIO.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/debate/forum_fr.htm

